

Školní vzdělávací program pro školní družinu

zpracovaný v souladu se zákonem 561/2004 Sb. a vyhláškou č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání.

S kamarády je mi dobře

Č.j. ZŠS a MŠ 194 / 2010	Zpracován: 30.8. 2010 Účinnost od: 1. 9. 2010
Spisový znak : B. 4. II.	Skartační znak: A 5
Aktualizace: 1.9. 2013	

Základní škola speciální a Mateřská škola, Chomutov, Palachova 4881

Zřizovatel školy: Statutární město Chomutov

Statutární orgán školy: Marie Grimlová, ředitelka školy

Příspěvková organizace, IČ 727 44 341, DIČ CZ 727 44 341

Bankovní spojení : 34 631 – 441 /0100

e-mail: info@specialni-skola.cz

www.specialni-skola.cz

tel / fax : 474 686 078, 777 55 30 50

zpracovala Marie Grimlová

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše škola je pavilónová, ležící uprostřed malého sídliště na okraji Chomutova, v klidné čtvrti, stranou hlavní komunikace, částečně ve vilové čtvrti. V blízkém okolí školy je zahrádkářská kolonie, chovný rybník, louky a malý smíšený les. V okruhu jednoho kilometru je i krásná lokalita Bezručova údolí, kde je naučná stezka, protéká zde říčka a nechá se dojít až do rekreační oblasti I.Mlýna. To vše umožňuje sepětí s přírodou, lokalitou, poznávání a nejen spontánní pohybové aktivity.

Pět panelových budov školy je zasazeno do prostorné zahrady, vybavené novým interaktivním hřištěm pro děti, kterému říkáme BAJAJA. Zahrada je vybavena sprchovišti, chatkami a pískovišti. V zahradě je velké množství listnatých i jehličnatých stromů a několik stromů ovocných. K areálu školy patří také sauna a bazén. Dvě budovy jsou vyhrazeny čtyřem třídám mateřské školy. Ve třetí budově je umístěna třída pro děti s individuálními vzdělávacími potřebami a 4 třídy základní školy speciální a **školní družina**. Pavilóny jsou propojeny prostornou spojovací chodbou, využívanou pro sportovní a společenské aktivity. Ve všech přízemích, je možné využívat velkou terasu s venkovní dlažbou, kde je možné pobývat v případě příznivého počasí v průběhu celého dne. Další budova je administrativně správní, ve které je areál školní kuchyně a jídelny, sloužící mateřské i základní škole. Naše škola je od 1. ledna 2003 samostatným právním subjektem.

2. PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky

Zastavěná plocha pozemku je 998 m², travnatá plocha je 4 213 m², třída, kterou využívá ŠD, má plochu 62 m² a je možnost využívání dalších prostor, včetně spojovací chodby. **Třída ŠD** je umístěna v pavilonu školy v přízemí. Je vybavena barevným nábytkem, který umožňuje dětem volný výběr hraček, které mají na dohled i dosah. Nábytek je policový, umožňuje dítěti vidět, co kde je a co se nabízí. Děti mají k dispozici Lego dacta učebny s různými náměty, keramickou dílnu, snoozelen pro relaxaci, hydromasážní vanu a sportovním náradí i náčiní ve spojovací chodbě, která slouží zároveň jako tělocvična. Děti mají k dispozici kola, tříkolky, koloběžky, autíčka na ruční ovládání, mechanický chodník na nácvik chůze, chodítka pro tělesně postižené děti, rehabilitační míče, žíněnky. Ve školní družině je také k dispozici počítač s připojením na internet a dětskými výukovými programy. Pro hravé a relaxační činnosti je možné využívat různá polohovací zařízení, odpočinkovou trampolínu, interaktivní tabuli.

Veškeré vybavení odpovídá bezpečnostním a antropometrickým požadavkům, pravidelně jsou prováděny revize veškerého zařízení, včetně osvětlení.

Velký důraz je kladen na estetický vzhled, včetně sociálních zařízení, která jsou přizpůsobena různým věkovým kategoriím dětí ve ŠD

Nadstandardním vybavením, které může ŠD využívat, je:

- Interaktivní herní prvky na školní zahradě

- Snoozelen, kde je možné provádět nejen smyslovou stimulaci, ale zároveň muzikoterapii a relaxaci
- Hydromasážní vana v přízemí ZŠS
- Zařízení pro perličkovou koupel v ZŠS
- Vířivá lázeň pro tělesně postižené žáky
- Masážní lůžko
- Keramická dílna s vypalovací pecí
- Sauna s bazénem (s respektováním zdravotního omezení dětí)
- Kvalitní čističky a ionizátor v prostorách ŠD
- Zvukotechnika v prostorách pro pohybové aktivity
- Výtah pro imobilní žáky
- Plazmová televize s DVD a videorekordérem v hale školy
- Digitální fotoaparát k dokumentování všech akcí

Životospráva

- **Respektování zdravotního stavu** dítěte
- **Respektování individuální potřeby** aktivity, odpočinku, spánku atd. Po obědě si děti s fyziologickou potřebou spánku mají možnost lehnout do relaxačního vaku, na „kopretinu“ , případně do snoozelenu na vodní lůžko
- **Zajišťování denního pobytu venku** 1 – 1,5 hodiny, převážně na školní zahradě, případně na venkovních terasách.
- **Zajišťování dostatku pohybu**, respektování zvýšené potřeby pohybu u hyperaktivních dětí (zajišťujeme každý den pobytem v prostorách pro pohybové aktivity, kde mají děti k dispozici sportovní náčiní a nářadí). Dětem jsou nabízeny jak řízené pohybové aktivity – pohybové hry, motivovaná cvičení, tak umožněny i aktivity spontánní, s respektováním bezpečnostních pravidel.
- **Nápodoba dospělého** - vychovatelky samy se chovají v oblasti životosprávy tak, že jsou přirozeným vzorem pro děti a pro jejich správné návyky (postoj ke kouření, alkoholu, stravování vychovatelky, sportovní zaměření vychovatelky- děti znají aktivity „svoji paní vychovatelky“.

Psychosociální podmínky

Děti a vychovatelky si postupně ve ŠD formulují pravidla soužití, které si děti graficky znázorní a mají je stále na očích. Všichni (učitelé – děti – správní zaměstnanci - rodiče) se snaží o jejich dodržování. Vychovatelka upozorňuje děti na pravidla a dbá na jejich dodržování a tím vytváří ve třídě prostředí pohody a klidu.

Děti mají možnost si svobodně volit z nabízených činností a zároveň nabídku ovlivňovat. Vychovatelky znají dokonale svoji skupinu dětí – mají tak možnost přizpůsobovat nabídku tak, aby byla pro děti optimální, byla jim srozumitelná a vedla k prožitku dítěte.

Velký důraz je kladen na komunikaci mezi dětmi a vychovatelkou a mezi dětmi navzájem, děti jsou vedeny k tomu, aby sdělovaly svoje pocity a prožitky a k tomu musí být vytvořena atmosféra klidu, pohody a důvěry. **Na komunikaci s dítětem a s rodiči, ale i na vzájemnou komunikaci vychovatelek mezi sebou, je třeba se zaměřit u začínajících pedagogických pracovníků a pedagogických pracovníků s krátkou praxí.**

Organizace

Děti jsou ve školní družině ve smíšené skupině, ale jsou respektovány jejich individuální potřeby, zdravotní stav a požadavky.

Uspořádání dne:

- 7.00 -8.00 otevření ŠD
spontánní hry, nabízené aktivity, pohybové aktivity, pitný režim
- 8.00 – 8.15 přechod dětí do školy, příprava na vyučování
- 11.55 – 13.30 oběd podle ukončení vyučování, relaxace, individuální a skupinové činnosti
- 13.30 – 14.30 pobyt venku
- 14.30 - 15.00 individuální a skupinové činnosti, odchod domů

Personální zajištění

Ve školní družině pracují tři vychovatelky na úvazek 0,25 . Průběžně se vzdělávají podle plánu DVPP, samy si navíc zjišťují podle svého zájmu možnosti absolvování seminářů k prohloubení jejich odbornosti. Ředitelka podporuje maximálně další vzdělávání, v současné době je jediným omezením množství finančních prostředků na DVPP.

Pro práci celého kolektivu jsou stanovena jasná pravidla, náplně práce, organizační řád a systém spolupráce.

Systém služeb je propracován tak, aby byly zajištěny děti ve ŠD v plné míře. Výměny služeb, změny v provozu atd., jsou vždy řešeny obratem a s vědomím ředitelky nebo zástupkyně.

Spoluúčast rodičů

ŠD je otevřenou institucí, respektujeme, že péče o děti a jejich výchova, je právem rodičů, ale vychovatelka potřebuje získat o dítěti informace, aby s ním mohla pracovat. Bez spolupráce s rodinou se vychovatelka neobejde. Spoluúčast rodičů na výchovně vzdělávací práci ve ŠD vnímáme jako partnerský

vztah. K vytvoření dobrého partnerství je nezbytná oboustranná výměna informací, jak o dění ve ŠD, tak o pokrocích dítěte doma. Rodič má možnost s dítětem ve ŠD pobýt. Vychovatelky umožní rodičům vstup do třídy, nechají rodiče s dětmi dohrát si, dokončit započatou činnost apod. Vychovatelky tak mají možnost nenásilným způsobem více pochopit jednání a chování dítěte a rodiče.

Rodiče mají možnost:

- domluvit se na plánu spolupráce
- kdykoliv po oznámení vychovatelce vejít do třídy a účastnit se činností
- zúčastňovat se akcí pro rodiče
- požádat o radu, pomoc v otázkách vývoje dítěte a výchovy
- podílet se na plánování aktivit ŠD

Program školní družiny

- Umožňuje, aby vychovatelka s dětmi plánovala a realizovala činnosti, které děti zaujmou, naplňují jejich představu, přání a potřeby.
- Děti se podílejí vlastní iniciativou na tvorbě programu
- Při každodenní práci máme na zřeteli uspokojení dětí a dlouhodobé kompetence.
- Rozvrh činností je sestaven tak, aby navazoval na ŠVP ZŠS a vyhovoval požadavkům duševní hygieny - střídání klidných a rušných aktivit, práci a odpočinek, činnosti organizované a spontánní

Formy vzdělávání

- Pravidelná činnost. Je dána plánem – blokovým zpracováním a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání.
- Výtvarná a pracovní činnost.
- Dramatická a hudební výchova.
- Sportovní aktivity
- Odpočinkové činnosti.
- Rekreční činnosti.
- Příprava na vyučování.

Obsah vzdělávání

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se zaměřujeme hlavně na rozvoj následujících klíčových kompetencí.

Kompetence k řešení problémů

- Dokáže samostatně vyřešit problém, dokáže vyřešit problém s dopomocí dospělého nebo kamaráda dokáže požádat o pomoc druhého.
- Je vytrvalý, hledá další řešení.
- Všimá si problémů druhých, dokáže nabídnout pomoc při řešení.
- Uvědomuje si, že je za svoje jednání zodpovědný a nese následky chování a jednání
- Umí získat informace k řešení problémů.
- Umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností.

- Chápe, že vyhýbání se problémům, není řešení.

Kompetence komunikativní

- Umí se souvisle vyjádřit mluveným slovem, umí se domluvit, využívá alternativní komunikaci.
- Dovede vyjádřit svůj názor.
- Naslouchá názorům druhých, rozumí jim a snaží se je respektovat
- Dokáže vést dialog v rámci svých možností.
- Využívá získané dovednosti ke spolupráci.
- Vyjadřuje se v rámci svých možností kultivovaně.
- Dokáže vyjádřit nebo vysvětlit svůj požadavek a obhájit své názory (v rámci svých možností
- Dokáže prezentovat sebe sama a svoji práci, jakýmkoliv slovním, mimickým nebo alternativním způsobem

Kompetence sociální

- Spolupracuje s ostatními dětmi
- Zvládá pobyt v kolektivu.
- Vyjadřuje své názory.
- Umí jednat v rámci svých možností s dospělým i s kamarády.
- Je ohleduplný ke kamarádům, je mu dobře ve společnosti ostatních dětí
- Umí se přizpůsobit, domluvit se s kamarádem.
- Zvládá v rámci svých možností emoce.
- Zvládá hygienické návyky a sebeobsluhu.

Kompetence občanské

- Respektuje svoje kamarády a jejich odlišnost
- Ví, jak se zachovat v tíšňových situacích (v rámci svých možností)
- Dokáže odmítnout to, co je mu nepříjemné.
- Uvědomuje si, že za své činy má odpovědnost.
- Zná svá práva a povinnosti.
- Dokáže vyhodnotit situaci, dle svých možností.
- Chápe v rámci svých možností tradice, historii a kulturu.
- Je ohleduplný k přírodě, ví, jak se má v přírodě chovat.
- Uvědomuje si hodnotu majetku svého i jiných osob.

Kompetence pracovní

- Používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení.
- Rozvíjí svoje pohybové dovednosti
- Dokáže pracovat podle instrukcí a návodu, případně s dopomocí.
- Váží si práce své i ostatních.

- Chrání zdraví své i druhých.
- Dokáže své dovednosti a výsledky své práce nabídnout jiným.
- Je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe.
- Umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě.
- Umí dokončit a vyhodnotit úspěšnost své práce.

Při rozvíjení dovedností a naplňování kompetencí je třeba respektovat míru zdravotního postižení a možnosti jednotlivých dětí včetně jejich momentálního zdravotního stavu.

Plánování

Dlouhodobé kompetence budou naplňovány prostřednictvím TVP, který bude zpracovaný na období školního roku. Jednotlivá témata budou rozpracovaná do časově omezených bloků a prostřednictvím plánovaných činností k jednotlivým tématům budou stanoveny krátkodobé cíle. Blokované rozpracování bude plánováno v oblastech **Dítě a jeho tělo** (kompetence pracovní), **Dítě a jeho psychika** (kompetence sociální, kompetence k řešení problémů a komunikativní), **Dítě a ten druhý** (kompetence sociální a občanské), **Dítě a společnost** (kompetence komunikativní a společenské), **Dítě a svět** (kompetence sociální, občanské).

Evaluace

Vychovatelky budou vyhodnocovat jednotlivé bloky a zaměří se na naplnění cílů, vlastní práci a výsledky jednotlivých dětí.

Další náležitosti související s provozem školní družiny jsou rozpracovány ve Vnitřním řádu školní družiny.

V Chomutově 30.8. 2010

.....